

VIRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XII. évfolyam, 3590. szám

1956. szeptember 9. vasárnap

4 oldal, 20 banl

Az új technika bevezetése hazafias feladat

A második öt éves terv irányelveinek minden sora új feladatokat nyit a különböző iparágak fejlődéséért. Hatalmas villamoserőműtelepek építéséről, sokszáz korszerű géptípus előállításáról, nagy vegyi kombinátok létesítéséről beszélnek ezek a sorok.

Ilyen nagyarányú iparfejlesztési tervet csak erős alapokra lehet építeni. Hazánk dolgozói az első öt éves terv során megteremtették ezt az alapot. A második öt éves terv feladatai bár nagyok, mindnyájan tudjuk, hogy megvalósíthatók.

Az első öt éves terv során megtanultunk korszerű szerszámgepeket és különböző berendezéseket gyártani. Ipari egységeink megújultak, gépparkunkunk korszerűbbé vált. Üzemünk szakítottak az elavult termelési folyamatokkal és szélesre tartották kapuit az új technika előtt. Gyorslévelési módszerekről, új öntési eljárásokról, a textilliparban a gépek fordulatszámának nagyobb kihasználásáról napról-napra hallunk.

Az elmúlt öt év során az új technika bevezetésében elért eredmények jelentősen hozzájárultak első öt éves tervünk határidő előtti teljesítéséhez.

A második öt éves terv végéig hazánk ipari termelésének az 1948. évi ipari termelés 6,4-5,6-szorosát kell elérnie. A munka termelékenységének az iparban legalább 45-50 százalékkal kell növekednie. Az iparban dolgozók — munkások, technikusok, mérnökök — tudják, hogy ilyen termelésnövekedést csak a legkorszerűbb technika alkalmazásával lehet elérni. A következő évek folyamán iparunk fejlődését a modern termeléseszközök és termelési módszerek bevezetésének, alkalmazásának kell jellemnie.

A II. pártkongresszus irányelvei megállapítják: „A termelési kapacitást elsősorban a meglévő vállalatok utján növeljük, az eszköz- és termelési módszerek kihasználásából, a főbb vállalatoknál a legújabb technikával felszereléssel való berendezése és egyes vállalatok fejlesztése és újjáépítése révén”. Ezt a célkitűzést csak úgy valósíthatjuk meg, ha az iparvállalatok minden dolgozója magáévá teszi az új technika elsajátításának népgazdaságunk számára annyira fontos ügyét.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a meglévő és újonnan épülő gyárakat csak úgy láthatjuk el olcsó, jó gépekkel és berendezéssel, a fogyasztókat pedig igényeiknek megfelelő árucikkkel, ha felhasználjuk a technika legújabb vívmányait.

Második öt éves tervünk a korszerű technika színvonalának megfelelő gépi berendezéseket irányoz elő az iparvállalatok számára. Ezek a korszerű gépek lehetővé teszik majd a munkatermelékenység jelentős mértékű növekedését. Ez azonban nem jelenti azt, hogy üzemünk műszaki vezetői most már csak a feladattal éljenek, hogy a gépek megérkezését várják. Természetesen, ez helytelen lenne. Minden gyárban és üzemben fel kell tenni a kérdést: mit tettek eddig a gyártási folyamat korszerűsítésére és mit valósítottak meg a rendelkezésre álló eszközökkel? Ellenőrizni kell továbbá a műszaki-szervezési intézkedésekben feleltetett korszerűsítésre vonatkozó pontokat, azt hogy mennyiben tettek meg a szükségeseket.

Nemrégiben öntödéink meg arról panaszkodtak, hogy szűk a formázási tér. Mindenhol növekedett a termelés, azonban nem minden gyárban épült új öntődei oszlopok. Igaz viszont az is, hogy az új formázási módszerek bevezetése sem tartott lépést a termelés növekedésével. A hő-formázás való öntés alkalmazásával például, a formázó térnek több mint fele felszabadul, kevesebb munkaerőre van szükség és növekszik a munka termelékenysége. A G. Dimitrov vagongyár öntödéjében több

mint 12 százalékkal nőtt a termelékenység a korszerű öntés bevezetésével.

Azonban nemcsak az öntödéket, hanem más üzemosztályok is számos további tennivalót találnak a korszerű technika alkalmazása terén. Találunk bőven olyan esztendőket, — a G. Dimitrov vagongyárban például — akik nem alkalmazták, vagy helytelenül alkalmazták az új munkamódszereket, nem használják ki teljesen a rájuk bízott gép teljesítményét. Elég csak hasonlítani például a találatunk más fémipari üzemekéiben is, (CFR főműhely, I. Rangheli). Aligha állíthatjuk üzemünk műszaki vezetői, hogy minden lehető megtették a munkaszervezés tökéletesítéséért, a technológiai folyamat során felmerült holtidő kiküszöböléséért. Az első fél év eredményeiből kitűnik, hogy a CFR főműhelyben igen sok a holtidő. Pedig a jó munkaszervezés, az új technika, a modern gépi berendezés kihasználásának előfeltétele.

Anélkül, hogy felszámolnánk az eddigi munkánkat, bátran és becsületesen szembe kell néznünk azokkal a hibákkal, amelyek miatt ipari termelésünk még mindig drágák, minőségük pedig sokszor kifogásolható. — (Cooper, Varga (Katalin)). Világos, hogy a második öt éves terv megvalósításáért meg kell hódolnunk az új technikát. Ez azonban nem megy magától. Szükséges az, hogy a munkások, technikusok és mérnökök céltudatos és szervezett munkája elsősorban arra irányuljon: harcok a munkások saját műszaki ismereteik gyarapításáért és a termelési folyamatok korszerűsítéséért. Szükséges, hogy a párt- és munkaszervezetek politikai-nevelő munkájuk során ne feledkezzünk meg arról, hogy az új technika bevezetése és alkalmazása a káderek feladata.

A városi néptanács tanügyi osztályán percenként nyílik az ajtó, cseng a telefon. Sorra érkeznek az igazgatók, tanítók, tanárok s az új tanév előtt felmerülő kérdések rendezését kéri.

Sok ilyenkor a tennivaló, mert ha az új tanév rosszul, szervezetlenül indul meg, úgy is folytatódik. A városi néptanács tanügyi osztálya Kelemen Dezső főtanfelügyelő vezetésével, nagy körültekintéssel dolgozik és az elmúlt évekhez viszonyítva, sokkal jobb feltételek között kezdhetjük el idén az oktató-nevelő munkát.

Főszempont természetesen az oktatás megújítására hozott minisztertanácsi határozat végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése.

Jól felszerelt iskolák várják a tanulókat

A tanügyi osztály, a néptanács végrehajtó bizottságának segítségével, már július elejére kellő mennyiségű tüzelőanyagot látta el az iskolákat. A javításokat is többnyire befejezték a múlt hónapban. A néptanács a szünetben 400.000 lej fordított az iskola-épületek és felszerelések megújítására. Ebből 200.000 lej költöttek a pedagógiai iskola korszerűsítésére. A pedagógiai, valamint a többi iskolákban végzett munkátokért dícséretet érdemel a Decorativa munkaközössége. Munkájukat pontosan, a követelményeknek megfelelően és kellő időben végezték el.

Városunk iskolái közül kivétel a 8. számú hetosztályos iskola, ahol az építészeti trüsz hibájából csak szeptember végére fejezik be a munkálatokat. A pernyáival szűk régi óhaja teljesül az Oltuz utcai hetosztályos iskola megnyitásával.

Megoldásra váró kérdés még az iskola helyiségek kibővítése. Az 1. számú középiskolában például gondot okoz a politéchnika oktatás teljes mértékben való bevezetése, mert az iskola műhelyhez szükséges helyiséget lakó foglalkoztatja el. A Mărăsești utcai iskolában három váltásban folyik a tanítás, szintén helyszűke miatt, mert az épület jelentős részét lakások foglalják el. Érthető, hogy a lakáshivatal miért nem tekint szívbütyének az ifjú nemzedék körülmények között történő oktatását.

A tanerők megfelelő munkakörülményeikért

Az elmúlt években elért eredmények mellett hibák is jelentkeztek a tanerők nem megfelelő beosztása, hiányos módszertani felkészítése terén. Az állandó helyezettség, tanerők cseréltetése, nem szakos tanár alkalmazása, kárt okozott az oktató-nevelő munka egységességében, folyamatoságában és nem utolsósorban minőségében.

Mint minden iskolai év elején, az idén is megtartották a szokásos háromnapos tanügyi értekezletet. Az értekezleten a tanügyi kérdérek megismerhetők, milyen volt városunkban az oktatás színvonala az elmúlt évben, milyen bevált módszereket alkalmaztak eredményesen, hol történtek hibák. Sajnos, kevés szó esett az értekezleten a formalizmusról, dog-

Mai számunk
negyedik oldalán:
★ FOLYTATODIK NEMETORSZAG KOMMUNISTA PARTJA BE-TILTASA ELLENI TILTAKOZAS NYUGATNEMETORSZAGBAN
★ MIRE VILAGITANAK RA A BRIT SZAKSZERVEZETEK KONGRESSZUSANAK MUNKALATAI
★ GENFEN UJ EGYEZMENY IRTAK ALA A RABSZOLGASAG MEGSZUNTETESERE

Gh. Gheorghiu-Dej és Chivu Stoica elvtársak látogatása dr. Petru Groza elvtársnál

Gh. Gheorghiu-Dej elvtárs, a Román Munkáspárt Központi Vezetőségének első titkára és Chivu Stoica elvtárs, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke szeptember 6-án meglátogatták Dévát, be-tegágyánál, dr. Petru Groza elvtársat, a Nagy Nemzetgyűlés Elnök-ségének elnökét.

Gh. Gheorghiu-Dej és Chivu Stoica elvtársak elbeszéltek dr. Petru Groza elvtársal és tájékoztatták az állami tevékenység folyó ügyeiről. (Agerpres.)

Chivu Stoica, a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke fogadta A. A. Dudleyt, Nagy-Britannia bukaresi követét

Chivu Stoica a Román Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke szeptember 7-én, pénteken kihallgatáson fogadta A. A. Dudleyt, Nagy-Britannia bukaresi követét. (Agerpres.)

A jugoszláv szakszervezeti küldöttség látogatása

A jugoszláv szakszervezeti küldöttség tagjai, élükön Gyuro Szalajjal, a jugoszláviai SzKT elnökével, pénteken látogatást tettek a sinaiai üdülőtelepen.

A vendégeket Gheorghe Apostol elvtárs, az SzKT elnöke és Kovács Márton elvtárs, az SzKT Elnökségének tagja, a fémipari és gépgyártó ipari munkások szakszervezete központi bizottságának elnöke kísérte.

A küldöttség tagjai megismerkedtek a szakszervezetek sinaiai kulturális életének tevékenységével. Elbeszéltek a fővárosi Municipál színház ott vendégszereplő művészeivel, köztük Lucia Sturdza-Bu-landra népművésszel. Eszmecsere-t folytatott szakszervezeti aktivistákkal is.

A jugoszláv vendégek ezután el-látogattak az 1400 méteres magas-sáton levő turistaszállóra, majd vis-zszatértek a fővárosba. (Agerpres.)

Szimpozionnal egybekötött filmbemutató

A jövő héten kezdik vetíteni városunkban a szovjet filmgyártás egyik kiváló alkotását, a Makarenko regénye nyomán készült Az új ember kovácsa című filmet.

Az aradvárosi néptanács tanügyi osztálya és a Dózsa György, mozi vezetőse vasárnap, szeptember 16-án reggel 9 órai kezdettel szim-pozion keretében mutatja be Az új ember kovácsát, hogy ezzel is meg-könnyítse az ifjúság és a tanügyi káderek számára a film mondani-valójának megértését. Román nyel-ven V. Popeanga, a tanítóképző isko-la igazgatója, magyarul pedig Mózer István tanár előadást Makaren-ko életéről és pedagógiai tevékenysé-géről. Ajánlatos, hogy a szimpozio-non minél nagyobb számban vegye-nek részt tanárok, tanítók, tanulók, munkások, értelmiségiek.

Filmismertető-verseny

A Dózsa György mozi vezetőse filmismertető-versenyt hirdet. Az új ember kovácsa című filmről. A pályázók szeptember 23-ig városunk bármely filmszínházba beadhatják pályázatukat. A legjobb írásokat di-jazzák. A díjakat szeptember 30-án délelőtt 10 órakor ünnepélyes kere-ték között osztják ki a Dózsa György, mozi helyiségében.

Tervtelteljesítés — jó minőség

Urbán Mihály, a Libertatea cipőgyár szabászatán dolgozik. Képünk munka közben ábrázolja. Naponta 40-50 százalékkal telteljesíti tervét, kitűnő minőséget ad és az anyaggal is takarékoskodik.

Szép eredmények a hus- és lejkivóla beszoállításában

A Zabráni közszéki (Lipp) rajon) dolgozó parasztok jelentős eredményeket értek el már eddig is a hus- és lejkivóla beszoállítására terén. A párt- és munkaszervezet irányítása és a közszéki néptanács végrehajtó bizott-ságának mozgósító munkája eredményként számos dolgozó paraszt beszoállította egész évre szóló kvótáját.

A példamutatók között említhet-jük meg Muresan Nicolae, és Tomi Rozália néptanácsi képviselőket, akik határidő előtt eléget tettek hazafias kötelességüknek. Szeptember 1-ig a marhahusnál 90, a disznóhús-nál pedig 89 százalékkal teljesítette tervét a község. Még szebbek az eredmények a tejbeszoállítás vonatko-zásában. A tehénlejkivót 100 száza-lékban beszoállították, a juhtejkvótát pedig 110 százalékkal.

Wild Ferenc

A Szakszervezetek Központi Tanácsának nyilatkozata Németország Kommunista Pártjának beállításával kapcsolatban

A Román Népköztársaság szakszervezeteibe tömörült dolgozói fel-háborodással értesültek Németország Kommunista Pártja tevékenységé-nek erőszakos beállításáról. Szakszervezeteink tagjai gyűléseken és nagy-gyűléseken, határozatokban és az újságokhoz intézett levelekben erélyesen állást foglaltak a dolgozók demokratikus szabadságjogait durván lábbal tipró intézkedés ellen.

Az egész világ demokratikus közvéleményével együtt a Román Népköztársaság dolgozóinak az a véleménye, hogy Németország Kom-munista Pártjának beállítása feladás a nyugatnémet reakció támadására a demokratikus szabadságjogok ellen, a fasizmus és a háborús kaland-ok utjának megnyitására. Mi nem tudjuk elfelejteni, hogy a hitleri fasizmus 1933-ban hasonló eljárással kezdte meg az összes munkás és politikai szervezetek és szakszervezetek felszámolását s lépett rá a vé-res zsarnokuralom és a háborús agresszió útjára.

Népünk nem tudja elfelejteni, hogy a német militaristák századunk folyamán két ízben dobták a háború tüzesóvját Romániára és szállták meg területét.

Országunk dolgozói tudják, hogy — 1933-tól eltérően — ma van-nak olyan erők, amelyek féken tartják a német dolgozó nép ellenségeit, az összes népek békéjének és szabadságának ellenségeit. Ma sokkal in-kább mint valaha szükség van a munkásoktól és mindenekelőtt a németországi dolgozók akcióegységére. Meggyőződésünk, hogy a né-metországi munkásoktól szervezett el és köztük a szakszervezetek méltó választ fognak adni erre a lépésre, még szorosabban vonják sorait a veszélyeztetett demokratikus szabadságjogok védelmének szolgálatába állítják egységük erejét.

A Szakszervezetek Központi Tanácsa a Román Népköztársaság 2.600.000 főnyi szakszervezeti tagsága nevében fejezi ki ezt a meggyő-ződését és tiltakozik a nyugatnémet hatóságok erőszakos intézkedése el-len, forró tiltakozási üdvözlét küldve Németország dolgozóinak.

A Román Népköztársaság Szakszervezeteinek Központi Tanácsa

Kolozsvár olyan város

Az állomáson ismerőssel találkoztunk. Persze mindjárt fel-tettük a szokásos kér-dést:

— Mi újság Kolozs-várról?

— Itt? Semmi, igazán semmi. Itt minden olyan, mint öt évvel ezelőtt.

— Valóban?

Járjuk az utcákat, a szép tereket. Betérünk az egyik textiltüzelte: emlékszem tavaly is vásároltam itt. De valami nincs a helyén. Megvan: tavaly nem vitt feltehetően azon egy széken ülve, fogva, hogy tavaly ez az áru-ház, — most már az — még csak földszin-tes üzlet volt.

Azán körültekintünk a Szabadság-terén. A nagyszemű telefonközpont, a gyönyörűen át-épített menedéghely-iro-da, a tavaly még nem létezett gyorsbűtő —

mindmégannyi megle-petést jelentett. Bár Kolozsváron csak egy napot töltöttünk, a vé-ltelenség gyors szór-szezhozott azzal az ismerősünkkel, aki sze-rint minden maradt a régi-ben. Ez az ember régen munkás volt, az-tán elvégezte az esti egyetemét és mérnök lett. Eredőlködünk, hogy most mit csinál és kiderült, hogy egy kisebb üzem igazga-tója.

— Beesapott ben-nünkét — bucsuztunk ismerősünkkel moso-lyozva. Mert így csa-lódni — jó.

Cine ásta Ady?

Nagyváradon kíváncsian járóm Ady ut-jait. Otthon már két vaskos kötetben őrzöm a költő versei mellett

Kürtöstől-Kürtösig

BARACS DENES UTIRAJZA

II.

most megjelent prózai műveit, többek között nagyváradi díjakait is. Most végre elmelehetek arra a kis éstára, a-melyre egyik cikkében hívt és amit nem tudott neki megbeszámni a magasságos klerus, meglátogathatom a mulatót, ahol lapzártá után töltötte óráit egészzen hajnalhasadéig.

De a leggyengébb: belépni az Ady mu-zeumba, amely kedve-sen buvík meg az egyik térlombos fái között. Vallaha ez az épület Müller Salamon cukrászdája volt, a „Mülleré”, ahogy ak-kor nevezték és barát-ságos tennazásn gyakran láthaták a vána-diak Adyt és barátait.

Az emlékműzeumban a képek mellett román és magyar nyelvű szöveg, a versek ere-

detje mellett ott a ro-mán fordítás is. Olyan költők fordítás, mint például Eugen Jebe-lanu, Kalauzi is ta-lálni. A tavaly ősszel megnyitott múzeum őre Tabéry Géza, a költő fiatalabb kortársa és barátja. Mindenkinél szívesen válaszol. Ady-ról beszél és vándor-látogatást. Hegyesi Mártonról, Biró Lajos-ról, Nagy Endréről, meg Lédáról, akinek varázsa az örökkévaló-ság lett Ady költséze-tében.

Tanuja lehettem egy futó kis epizódnak. Nem volt benne sem-mi feltűnő, de mégis, engem nagyon meg-a-pott. Bejött két román katonára, lahusi fiuk le-hettek, talán egy fél-éves szolgálattal a há-tuk mögött. Bejöttek, sokáig vizsgálódva

nézték Ady szobrát, aztán odaforodtak Ta-béry Géza felé és ha-bozva kérdezték:

— Va rog, cine asta Ady?

Ha valaki, hát Ta-béry Géza igazán tud-ja ki volt „Ez az Ady”. Egy pillanatra meg-hökönt, hiszen annyi mindent lehetne mon-dani. De ugylátszik, ő már megszokta az ér-deklődéseket. Röviden válaszol és a román szövegű táblákra mu-tat.

Es a katonák, akik azelettől hírt sem ha-lottak Adynak, most hosszan állnak a ver-sek előtt és egykötik lassan, fennhangon ol-vassa románul: Sze-retném, ha szeretné-nek.

Ezért, pontosan ez-ért érdemes volt, fel-kellett építeni ezt az

emlékműzeumot, — az egyetlen Ady-műzeu-mot a világon.

(Rövid zárószó)

Nemsokára indulok Kürtös felé. A bucsu-nál ismét megeleves, nedik az itt töltött szép napok emléke. Lá-tom a vajdahunyadi várba kapaszkodó te-henautót, Gáspár mér-nökök, amint hajnaltól késő estig intézkedik, telefonál, vitatkozik, látom a vámtisztet, aki előzőeken elismer-bennünket, hogy minél kevesebb ideig veszte-geljünk a határon, lá-tom Tabéry Gézát, amint felel a két ro-mán katonának: Ady era un mare poet ma-ghiar revoluționar...

Tudom, mindez csak egy kis parányja a mai Románia életének, — de mindez nagyon jel-lentő. E ha jövőre is jönnek, távolabbi, na-gyobb utva indulok, a hegyekig és a tengerig — még többet látni.

Varázsa van a viharak is, ám mégis csak szebb a viharál az elvornulása utáni derült égből leragadó verőfény. Ghitia felett azonban mindjobban beborult az ég. Még az este, szokása szerint, elment a „Hattyúba” vacsorázni két jóbarátjával: Gáleanával, aki cipész volt, akárcsak ő és Niculitával, a mészárosal. Niculita amolyan csipkelődő ember volt, állandóan ugratta a kis csinos övezgy papnéval, akinek szomszédasságával Ghitia el-elidősekedett, aki most jegyben járt valamiféle úrral, egy idősebb, háromgyermekes övezgy emberrel. Ghitit nem bántotta Niculita szájkódása. Tudta, hogy barátja nem rosszasságból bosszantja, csak mosolygott olyankor magában és ivott, ivott halgatagon. Nem vette észre, hogy az itál a fejébe száll. Csak jó későre emelkedett fel a székről széles, vállas alakja s bizonyos szemöldökét felhúzva, a szavakat jól megnyomva megszólalt:

— Nem maradok tovább, megyek haza.

Aztán, ahogy hazaért, lefeküdt, de nem tudott elaludni. Éjfél felé forgódott ágyában, majd felkelt, újra felöltözött és kiment az udvarra, mert úgy érezte, hogy meg kell fulladnia.

Igen, tudta jól, hogy a papné jegyben jár, hát hogyne tudta volna, hiszen az ő műhelye ott volt a ház utcai oldalán, míg az asszony lenn lakott az udvar mélyén két szobában s azok egyikét diákoknak adta ki. S ha az egész udvar tudta, ugyan hogyne tudta volna ő is, hogy mit csinál a papné, hiszen három esztendője, amikor az övezgy idekötött zött a városba, nem volt olyan nap, hogy ne gondolt volna rá.

Tudta Ghitia mindezt, de hogy igaz-e amit tud, még nem vált világossá: fejében.

Hallatlanul tavasz dolog volt. Három éve már, hogy úgy tekint rá, mint egy szentképre, három éve rakta egymásra a barátkat az ő részére és gyermeke számára, akit a karjában hordozott s aki ott nőtt fel előtte — inkább az ő szobájában, mint az asszonyban — három év óta az asszony valahányszor elment hazulról, vagy visszajött, mindig megállt egy percre az ajtaja, vagy ablaka előtt, hogy megkérdezze: hogy van, — három éve... és most, tessék: máshoz megy férjhez.

Hallatlanul gonosz dolog volt.

Ó, ha csak a kislány, az a Bimbócska nem lett volna, Ghitia már véget vett volna mindennek, hiszen érezte, hogy az élete most már egy fábalkát sem ér. Am itt volt Bobocel, a kis ártatlan, dundi, szőszke Bimbócska, az a drágaság, az a kis szépség. De ugyan, ki tudná, mire is lesz képes holnap elkeseredésében.

Reggel az írás már dolgozott, mikor Ghitia felébredt. De nem akardozott felkelnie. Miért is kelne fel? Miért ne rövidített meg a napot, hiszen olyan jó aludni s olyan nagyon rossz ébren lenni!

Jó későre, miután meggyőződött arról, hogy már ugysem tud aludni, úgy kilenc óra felé, csak kikeménygette az ágyból, hogy hozzákezdjen a bőr kiszabásához.

De azért volt is csak olyan komor volt az ábrázata, mint mindig. Nehézes, halgatag ember volt. Ott állt az asztal előtt, beigazította a bört, itt-ott még meghúzta a fogóval, aztán határozottan, mértékkel belevágott.

Szokása szerint, szabás közben a börtüldöket egy helyre tette, hogy kéznél legyen, mikor Bimbócska jön, aki mindenféle játékokat csinált belőle. Most nem tördödt a lenyesett darabkákkal, egészen megelégedkezett Bimbócskával.

Bimbócska azonban nem feledkezett meg róla. Itt, a Ghitia asztalánál tanulta meg azt a szágönyhíny szót, amelyet tudott és jól megtanult szaladni is az udvar végétől Ghitia ajtajáig.

Jött hát most le a vidáman, kedvesen, mint mindenkor, szaladva, nagy zajjal, de aztán félénken megállt a szoba bejáratánál. A gyermek megérezte, hogy ebben a házban megváltozott valami, mert Ghitia össze-rezzent, mikor ő belépett. Szinte ijedten pillantott rá és nem úgy fogadta, mint ahogyan azt Bimbócska megszokta a börtüldöket teli asztalánál.

Ott állt egy pillanatra az ajtóban, aztán lassan, félénken az asztal felé húzódott, megállt és hosszan, csodálkozva nézte hol a kést, amellyel Ghitia a bört szabdalt, hol a földrehulló darabkákat, majd Ghitia arcát és dus szemöldökét szemlélte.

De Ghitia nem nézett rá, nem szólt hozzá, csak vágta a bört és szinte a fogát csikorgatta.

Bimbócska nézelődött egy darabig, aztán alsósága remegni kezdett, személt elmentek a könnyek és keserves sírásra fakadt.

ION SLAVICI

BIMBÓCSKA

— Vigyék ki innen, ne bögje itt tele a tüleket — mondotta Ghitia lát-szólal nyugodtan, de aligalig tudott beszélni.

A kis inas megfogta a gyermeket, hogy kivigye a szobából, a gyermek azonban a földre vetele magát és még keservebben sirt, kezét-lábát rángatta és kiáltozni kezdett: Ghitia bácsi! Ghitia bácsi!

— Vadállat! — kiáltotta haragút lángoló szemekkel a papné, aki a gyermek kiáltozására odaszaladt, hogy elvigye.

A. TOMA

Gyötrődés

I.

Láttam azt a rabszolgát, akit Michelangelo térdeltet követelt? Egy szaj szorítja duxadt izmait Cölöphöz — átkos sorsához — keményen.

A teste, arca görcsösen remeg, Hogy térdelése kinyílt a küzdje — Azt várjuk: kőbe károztott sehek Mélyén kiserked vére bibor árszke.

Mert lám: egy ugrással kitört konok Rab-századokból délceg, ifjú teste — A győzelemre titkos hit nevelte.

Csak lába küzd, törtető lépdegl még Új sora felé — mint hogyha visszakérnék Huszába mélyedt sajo szajnyomok.

II.

Mély hit szavától eszmélt önmagára, Hogyan? — százszorta hallja ezt talán. Ha hangja lázong, zug a bört talán — Meglett a felkelt rab nép láthatára?

Nem drva már, míg új, nagy utra kénlel? A munkát testvérekkel osztja meg! S a keblében virágoz nap pezseg, Sőtél utak megletnek tiszta jénnyel

Jöve, jöve, én is harcba szállak! Lehullak mind a béklyók és a párnák, Léptünk repül — mindenki nagyok.

Megnyílt a föld, mint lett gyümölcs ragyog, Csak elszárd, gyors kezre vár. Süssünk! A század győzelemét betelt a perünk.

Fordította: Franyó Zoltán

Ghitia letette a kést az asztalra, egy pillanatra bizonytalanul megállt, aztán lassan az ajtóhoz ment és a fiatalasszony után nézett, aki karjában a gyermekkel eliselett.

— Hogy mondtát? — kérdezte határozott hangon.

— Azt mondtam, hogy vadállat — felelte az asszony, miközben egy pillanatra felvetett fejjel feléje fordult, aztán folytatta útját hazafelé.

Ghitia megdöbbenve állt a küszöbön. Vadállat? O vadállat? Idestova három éve, hogy szomszédok, de nem emlékszik rá, hogy ennek a nőnek a szájából valaha is ilyen kemény szót hallott volna. Most pedig vadállatnak nevezi. Hát mit csinált ő a gyerekek?

— Igen, az vagyok, — kiáltotta most Ghitia — de te tettél azzal!

A papné megállt a lépcsőnél:

— Te? — kérdezte hosszan elnyújtva a szót.

— Igen, te — válaszolta ez határozottan.

— Dehát miért te? — mi vagyok én? — ki vagyok én? — mondotta az asszony és sirva ment fel a lépcsőn.

— Igen, igen, igen, valóságos vadállat lett belőlem — szólt Ghitia.

Törni, zuzni szeretett volna, össze-törni, felgyújtani, megsemmisíteni mindent, ami a kezéigébe esik. Az udvar végétől, pedig Bimbócska kiáltozása hallatszott: Ghitia bácsi! Ghitia bácsi! — és a kis inas meg a lakók az udvarban mind tudták, saját szemükkal látták, miért is lett belőle vadállat.

Ghitia cipész volt, himlőhelyes, kevésszavú, de helyén volt a szíve. Férfi volt a szó nemese értelmében: mindent elnézett, de nem tűrte, hogy nevéssenek rajta.

Most pedig nevettek rajta.

Jól ismerte a papné és elég értelmes volt ahhoz, hogy megértse: az asszony nagyon kijöhethet a sodrából, ha már azt mondta neki, hogy vadállat. Csak úgy, egyszerre, azért, mert a gyerek sirt, nem dühösödhetett így fel, — mint ahogyan ő maga sem tudott most sem haragudni rá.

egyébként szelíd és csodaszavú — hazaért s a gyermeket sirva csitítottta, mint ahogyan a bánatos asszonyok sirnak, akik árvának érzik magukat a nagyvillágból s akiket nincs aki vigasztaljon.

De nem ez volt a legnagyobb fájdalma.

Asszony volt s megérezte még tegnap reggel, az eljegyzés után, hogy a cipész haragszik és az egész ház erről beszél. Szó, ami szó, bántotta volna, ha a cipész nem haragszik és hízeltelt neki, hogy az emberek erről a hatágról beszélnek. Most azonban, mikor látta, hogy komoly dologról van szó, megrémült és úgy érezte, hogy egész életét elrontotta. Attól a pillanattól kezdve, mikor ki-mondta a szavakat: „Te tettél azzal!” — már nem volt rendes asszony a világ éremében. S csak saját magát hibáztathatta! Hogyan is szakadhatott ki belőle az „Vadállat!”, — Hogyan is tehetle ezt? Nem, — egy

Ileana Niculescu ária- és dalestje

Szépszámu közönség előtt hangversenyezett csütörtök este Ileana Niculescu, az aradi filharmonia kórusának szóloénekese. S mindjárt előjáróban illesse dicsőret zenekedvelőinket, akik — a mult zenei évad kamára hangversenyével szemben — ily nagyszámban, jelentek meg az ária- és dalestén és illesse dicsőret az énekesnőt, aki bátor kiállásával járult hozzá sokoldalú zeneismeretének gazdagításához.

Az előadásán szerzett benyomásainkat a következőkben összegezzük. Kedjük előbb a műsorral.

Az énekesnő kissé hevényesszett, dilettesen állította össze műsorát, szinte úgy, ahogy az a „Műdalok” kötetéből kiáltozott. Sok szerző műve szerepelt a műsoron. Hallottunk Caccini, Haydn, Mozart és Verdi áriákat, Beethoven, Schubert,

asszony, akit eljegyeztek s akit egy másik férfinak, aki nem a vőlegénye, azt mondja, hogy „vadállat!”, amire aztán a kőb azt feleli, hogy: „Te tettél azzal!” — hát az ilyen asszony, bizony már nem rendes.

— Mit te mondanak majd, mi hisznek majd az emberek rólam?

Ez az a nagy fájdalma. Es éppen ezért, mikor meghallotta Ghitia lépteit, leőrlötte könnyeit, magához vona gyermekét s emelt fővel és határozott tekintettel várta a szoba közepén.

Mikor Ghitia megjelent az ajtóban, Bimbócska oda akart szaladni hozzá. A gyerekek és a mozdulata mindkettőjüket megrázta.

— Maradj ittl! — mondta az asszony konokul, de nem haragosan. Mintha elröppent volna a harag a szívéből.

— Csak hagyja, hadd jöjjen — válaszolta elégedett mosollyal — hiszen láthatja, hogy inkább hozzám húz, mint magához.

— Mert maga elrontotta...

— Lehet, hogy elrontottam, mert szeretem — mondotta a férfi, majd lehajolt és a karjaiba vette a gyermeket, aki odaapadt hozzá. — Es — folytatta Ghitia valami különös melegséggel a hangjában — szeretem, mert a magáé. Nem mondtam ezt még eddig, de maga is láthatta.

— Eppen most láttam, mikor neveltségessé tett a lakók előtt — felelte és ismét sirni kezdett. Ghitia szorongó szívvel, hol Bimbócskára nézett, akinek szája kezdett lefele görbülni és most érezte, milyen nehéz dolog siró asszonyt látni, főként ha az asszony kedves és tudjuk, hogy miatunk sir.

— Mondja meg őszintén, — szólt meg végre — boldog lesz azzal az emberrel, mert urinó lesz? Es boldog lesz ez a gyerek?

— Mi köze hozzá? Asszony vagyok, nincs senkim, gondoskodnom kell magamról. Így nem maradhatok egész életemen át.

Ghitia letette a gyermeket, odalépett az asszonyhoz, lassan átfogta a vállát, — alig is hitte, hogy ezt meg tudja tenni — aztán a szemébe pillantott és tisztán, tagoltan beszélni kezdett:

— Hát én, nem vagyok ember? Mert csak cipész vagyok, kissé himlőhelyes és nem tudok olyan urasán beszélni, — hát én senki vagyok?

Az asszony kissé eltöltö magától:

— Hagyjon el, hiszen maga sem hiszi, amit mond. Ember maga, de hát tudom is én, mi van a maga szívében?

— Tudja azt maga jól!

— Igen, most már tudom, — felelte elfulló hangon, aztán fejét a férfi vállára hajtvá, ő is átkarolta.

Ghitia maga sem tudta, mi történi vele s ha mincs ott a gyermek, aki csodálkozva nézte őket, talán felkapta volna karjaiba az asszonyt s mint győzelmi jelvényt futott volna vele körül a szobában.

— Tehát nem mész hozzá?

— Nem, — de most menj, mert ki tudja, mit gondolnak az emberek.

— Megvekl — kiáltotta Ghitia s karjaiba kapva Bimbócskát, hazarohant vele, vidáman és mosolygósan, mint a vihar után kitisztult égből előtörő verőfény.

Fordította: Csermák Pál

TAKÁCS TIBOR

Jóban és rosszban

Jóban és rosszban együtt, — ezt fogadtuk. ki a hibás, hogy nem mindig van így? A rosszban mindig, mindig velem együtt hogy megosszuk az élet terheit.

Nem így akartam: ne engem hibáztass, a jóban is mindig, mindig veled. Együtt lenni, ha jönnek az új tájak, városok, erdők, folyók, tengerek!

Mindig veled: — ha nem vagy itt, siető lesz a tuj s hogy szép, én ki sem mondhatom. Te otthon maradtál és odasz, mikor lesz, hogy a világot megmutathatom?

Mikor lesz, hogy mi végleg összetartunk s nem válnunk el egy percre sem. soha! Mert nem kell odátni, nem odaszti fűskés ág, köznap gondok, nagy utak pora.

Most a tengerhez indulok, lásd, ezt is együtt tervezük, mégis messze vagy. Ha zug a tenger, mindig benne hallom a fel-felszúró kiáltsódait!

Szeptember

Hajlik-e még, suhog-e még az a nyulánk nyárja, vőnt iskolám tágranyított magas ablakába? Az a nagy fa halk beszéde, levele-sugósága felrepett szálló dímok sudár magasából. Az a nagy fa, az a nyárja hajlott a tetőre, sohasem-nővő iskolánkat árnyékkal tetőzte, mindig nagyobb, mindig szebb lett szeptemberi őszre, így lett a mi iskolánknak hű cserepezője.

Őszdön, ahogy mutatta, felszálltak az dímok, — felszálltak a fogó évek szalmáján a lángok. Akik messze hagytunk téged régi iskolások, senki sem jár vissza hozzád hallgatni zugsdod. Szeptemberi siró szellő, hova repülsz, merre? Emléketem repüld el a szegedi egekbe; hova felmutat a nyárja, az a magas nyárja. Indulni kell, szeptember van, dímok magasába...

Kiváló hazai képzőművészek

Gh. Tattarescu, a XIX. század román festészetének jeles képviselője számos művével (allegorikus kompozíciók, portrék, történelmi- és tájképek) gazdagította hazánk képzőművészeti kincsét. Képei a nép élete és a hazai táj iránti mély érdeklődését tükrözik. Különösen a realista portréfestészetben volt iránymutató. Az itt közölt reprodukció „Parasztlány búzakévével” című festményéről készült.

IRODALMI FIGYELŐ

Sunao Tokunaga, japán proletár író nemrég Kinaba látogatott. Az író a kínai nép már jól ismert. Egy évvel az 1930-as japán invázió előtt írott Fénytelen utca című regényét lefordították kínaira. Tokunaga halálának regényéből a kínaiak megtudták, hogy a japán imperialistákhoz a japán népek semmi köze sincs.

Képzőművészeti szótár kiadását készíti elő a városi Állami Művészet-történeti Intézet. A szótár többek között mintegy 6000 festészeti és szobrászati műsöt és szakkifejezést, valamint számos, a világ népeinek

képzőművészetét összefoglaló cikket tartalmaz.

André Maurois Victor Hugoról szóló életrajzi regénye most jelent meg Londonban. A könyv beszámoló a nagy francia író politikai tevékenységéről és — mint a bírálat megállapítja — tulzolt részletességgel juttatja el a magánéletét.

A rosztovi kerületi könyvtárával a Szovjetunió legnagyobb kiadói közs tartozik. A háború óta több mint 1600 könyvet és brosúrát adott ki, 16 milliót meghaladó példányszámban.

di Trubadurjának Leonóra áriáját, Gounod Szerenádját és Liszt Hálimom mély című dalát emeljük ki. Elismeréssel fogadta a közönség a két Schubert-dal meg-szóllatását is (A muzsikához és Alkonypirban). Az énekesnő magával ragadó szonvedélyt vitt előadásába. Mégis fontos lett volna, hogy kifejezőereje ne csak mélységben, dinamikában és az átélés terítésében merüljön ki, hanem egyben szép színezésben is, hogy művészi éretten kiteljesedjék. Nézetünk szerint vigyázni kell még (Liszt, Sumsky dalok), hogy a legkisebb indítása is lehalkítsa, tehát rezonánsabb legyen.

Az intim hatású Szerenád és a Leonóra ária tolmácsolását tartottuk az est legsikerültebb produkciójának. Nagy közönségsikerük volt. Hasonló elismerésben részesült a műsor végén elhangzott Brediceanu Doina stán. címetű szerzeménye és különösen a temesvári származású Vladimir Sumsky Bölcsődala. Nem volt helyes azonban, hogy hangversenyét az énekesnő Sumsky Bölcsődálával, ezzel a nagyon finom hatású kompozícióval fejezte be.

Mert ennek a dalnak a hangverseny közepén, nem pedig a végén kellett volna elhangzania Szakítani kellene má azzal a régi rossz gyakorlattal, hogy a rommát és a mai szerzők a hangverseny-műsora végére maradjanak.

Ileana Niculescu dicsőretet érdemlő önálló szereplésével követendő példát mutatott filharmonikánk többi tehetséges szolistájának. Az est zongorakísérőjének, Adorján Mártnak művészetét már számtalanszor méltányoltuk. Mindvégig alkalmazkodó zongorajátékával ezúttal is sikeresen járult hozzá az előadás hatásának fokozásához.

(N. J.)

A hóvégi hajráról

Olyan kérdéssel foglalkozom, amely sok-sok vállalatra jellemző. Ez a hóvégi hajrá, a hóvégi rohammunka. Amikor „mindent bele” jelszóval, se munkaidőt, se fáradságot nem ismerve, mindenki lőt-fut, néha még uszonnaszuittat is alig marad idő, csak hogy meggyen a terv. Miért van mindez? Azért, mert a becsületes dolgozók tudják azt, hogy a terv teljesítése egyéni és társadalmi érdek egyaránt. Ezt tudják a felettes szervek — minisztériumok — is és mégis keveset tesznek azért, hogy meg-erősítsék a rohammunkát. Pedig ez nagyszerű töltő lenne. A G. Dimitrov vagongyárból augusztus 20-án Bukarestben lártak a illetékes szakminiszteriumnál. Ekkor még nem volt még több százezer kiló anyag kiutalása, amelyre szükség lett volna az augusztusi terv befejezéséhez és a szeptemberi elkezdéséhez.

Az most a kérdés, hogy ki a hibás azért, hogy hajrában termelnek. A vagongyár munkaközössége, vagy az illetékes felsőbb szerv, vagy — mert harmadik „bűnös” is létezik, az a vállalat, amely nem tesz kéjében eleget szállítási kötelezettségének.

Vegyük sorra. A G. Dimitrov vagongyár munkaközössége megteszi a magáét. A terv osztály tervszerűsíti, az anyagbeszerzés igényel és sürgel, a raklat kiad, — ha van mit — és a munkások dolgozik —, ha kap anyagot, mert tudja, hogy ez a kötelezettség és megélhetésének biztosítása.

A felettes szervről már megemlítet-

Ami egyes vállalatokra jellemző

tem, hogy sokszor nem végzi a legmegfelelőbb, a legbátrabb időben az anyagkiutalásokat. A szállítót vállalat? Nézzük csak. A Dimitrov vagongyárnak többek között szállít a bukaresti Augusztus 23 üzem, illetve kellene, hogy szállítson, de augusztusban például nem küldött acéltömböket, amelyekre pedig nagy szükség lett volna a forgószalag bőszejének elkészítésénél.

Csak egyszerűen azzal megoldani a kérdést, hogy nincs anyag, mert nem kaptak, nem lehetett. A szükséges munkadarabokat mégis elő kellett állítani, hiszen a tervet teljesíteni akarták. Ezt tették a vagongyárak is. Velemezből készítették el ezeket a forgószalaghoz szükséges bőszejeket. Igényelt, csak hogy nem ment olyan egyszerűen a dolog. A szükséges vasanyagot ugyanis csak augusztus 18-án érkezett a gyárba és ekkor indult meg a gyártás. Megkezdődött a szállítás, forrasztás, géppel való hajlítás, és a többi művelet.

A hajlítás természetesen géppel történt, megmozdított géppel, amelyre más munka elvégzése hárult. Epedig autóbussz hszartartók hajlítása, ami nem szerepel tulajdonképpen a gyár termelési tervében, de együtműködési tervének egyik feladata volt. Természetesen ezek a hszartartók nem készíthettek el, tehát együtműködési kötelezettségüknek nem tettek eleget. Ezért azután az érdekeltek nehezteltek és nem ismerve a mellékkörülményeket, a vagongyárakat hibáztatták. Pedig a felelősség nem rájuk hárul, mert minden vállalat elsőrendű feladata a terme-

lési terv teljesítése és ők ennek a feladatnak akartak először eleget tenni. Aldozatos, önfeláldozó munkájuk árán sikerült az augusztusi árutermelési tervet, bár hajrával de 110,06 százaléka teljesíteni. Ebből a munkából leginkább a forgószalag-osztály dolgozói vették ki részüket.

Ha már az anyagellátásnál tartunk, azt sem szabad kifejezteni, hogy a termelésben az előzetes sorában szereplő resicai szállítójuk sem küldte el idejében azt a bizonyos tíz milliméteres lemezt, amely a vagon alapanyagát képezi.

Igy aztán augusztusban az első tíz napban semmit, a másodikban a termelés 30 százalékát, a fennmaradó részt pedig a harmadik 10 napban adták, természetesen hajrával.

Hogy ez valóban a helytelen anyagkiutalás magyarázható az is, bizonyítja, hogy júliusban, amikor aránylag rendszeresen hozzájutottak a nyersanyaghoz, akkor a termelés is ütemes volt. Az első tíz napban sikerült a termelés husz százalékát kiadni, a másodikban negyvenet, a fennmaradó rész pedig a harmadik tíz napban került ki.

Jó lenne ezt az ütemet szeptemberre is biztosítani.

— Pillanatnyilag az a helyzet, hogy ez sikerül — mondja Macean Emil mérnök, termelési felelős —, mert jelenleg van anyag, tehát az előkészítés megkezdődött. Már az első 10 napban is edünk főleg GVS és ércszállító vagonokat.

— Csak anyag legyen, a többi már a mi dolgunk.

L. P.

Testvéri üdvözlét a bolgár népek

- Bulgária felszabadulásának 12-ik évfordulójára -

A Bolgár Népköztársaság testvéri népe szeptember 9-én ünnepli hazája felszabadulásának 12. évfordulóját. Ebből az alkalomból hazánk dolgozó népe szeretettel köszönti a bátor és szorgalmas bolgár népet, amely az elmúlt tizenkét év alatt jelentős sikereket ért el országa szocialista építésének útján és további eredményeket kíván neki hazája fejlődésében.

előtt nem léte-
zett ipar (Rudo-
zem, Madan, Dev-
nia, stb.).

Az ipar fejlődése
mellett a mező-
gazdaság is jelen-
tősen fellendült.

ban 224 százalékra, 1950-ben 363 százaléka emelkedett és a következő évben ez az emelkedés elérte a 652 százalékot. Csúpan 1955 folyamán Bulgária teljes ipari termelése 5 és fél-szeresére emelkedett. Elsősorban a nehézipar ért el hatalmas fejlődést. A könnyűipar is lényegesen több terméket állít elő, amivel hozzájárul a lakosság életszínvonalának emeléséhez. 1948 óta több, mint 150 ezerrel nőtt az iparban foglalkoztatott munkások száma.

A felszabadulás óta új ipartelek keletkeztek, olyan vidékeken, ahol az-

Bulgária elmaradott agrárszorból erős ipari-mezőgazdasági állammá vált, melynek fejlett ipara és kiterjedt mezőgazdasága van. Ezek a sikerek annak bizonyítékai, hogy a Bolgár Népköztársaság dolgozó népe teljes bizalommal követi a Bolgár Kommunista Párt politikáját, melynek célja a szocialista ipar és mezőgazdaság fejlesztése, a szocialista társadalmi felépítése a Bolgár Népköztársaságban.

Az Arda folyó vidékén

A Rodope hegység szűk hágóján keresztül hőmpolygó Arda folyó különös kanyarokat ír le a szeszélyes völgyekben. Az „Ördög hídja” mellett a völgy kiszélesedik. A lépcsőzetesen elhelyezett terraszokon a dohányültvények sárga virágai látszanak. Távolabb, kelet felé, Studen Kladenec falu mellett, a folyót szégyelző sziklák ujra összesűkülnek és keskeny völgyet alkotnak. A jég-hideg vízáram hatalmas kődarabokat görget a síkság felé.

Még nem régen, ezt a vidéket Bulgária egyik elfeledett sarkának tartották. A sziklákra fecskefészkek módjára elszórt emberi települések el voltak vágva a világtól. Egyetlenegy hegyi út kötötte össze Studen Kladenec helységet Haskovo várossal, a vidék központjával.

Az ország átalakítása nagyszerű tervének megvalósítása folyamán a Bolgár Népköztársaság az Arda folyó vidékén több mesterséges gyűjtőárvát létesített és így a folyó hatalmas energiáit tartaléka az ember szolgálatába állította.

Aki az utóbbi időben a Bolgár Népköztársaságban tett látogatást, azzal a meggyőződéssel tért vissza, hogy ez a múltban elmaradt ország egyike a legfejlettebb szocialista államnak. Az ország iparosítása révén hatalmas lehetőségek nyíltak meg a szükségleti cikkek minél nagyobb méretű termelése előtt és ebben elhatározó szerepet töltenek be az energetikai központok.

Bulgária tehát következetesen halad a szocialista iparosítás útján és az ország villamosítása soha nem látott bőséget teremt meg ebben a gyönyörű országban. Így válik az Arda folyó is az ország átalakításának, a lakosság életszínvonalának emelésének egyik jelentős eszközévé.

A Rodope hegységben eredő Arda folyón megkezdődött a víztározók építését és egy hatalmas elektromos centrális alapjainak lerakását. Ez a kiterjedt építkezés a vad hegyfolyó vízének energiáját az ipar és a falusi gazdaságok szolgálatába állítja. A képen a Studen Kladenec-i medence gátjának építkezési munkálatai láthatók.

Új városok és munkástelepülések

Az utóbbi években a Bolgár Népköztársaságban számos új várost és munkástelepülést építettek. Ezek között meg kell említenünk Dimitrogradot, Dimitrovot, Madant, Rudozemet és másokat.

Az utóbbi években csupán a nehézipari minisztérium a kötelezőbe tartozó munkások és tisztviselők számára körülbelül tízezer lakást építtetett, 500 ezer négyzetméter lakterülettel. Ebben az évben körülbelül 130 ezer négyzetméter lakterületet adnak át a dolgozóknak.

A bolgár kormány célkitűzésének középpontjában a lakosság életszínvonalának állandó és fokozott emelése áll és ennek egyik feltétele a lakterület növekedése. Bizonyos, hogy a Bolgár Kommunista Párt Központi Vezetősége mindent elkövet a nagyszerű terv minél sikeresebb megvalósítása érdekében.

Rudozem bányaváros, melyet 1951-ben alapítottak, amikor a környéken gazdag érclelőhelyekre bukkantak.

Néhány sorban

A moszkvai sakk világbajnokságon az RNK csapata 2:1 arányú eredményt ért el Irán ellen, egy játszmáig függőben maradt. Az egyes csoportokban a Szovjetunió, Jugoszlávia, Argentína és a Magyar NK csapata vezetnek.

A párizsi röplabda világbajnoki viadalon a férfiaknál a sorrend: Szovjetunió 8, Csehszlovákia 6, Lengyel NK 8 pont, Román NK 6 pont, a nőknel: Csehszlovákia 9, Bulgária 9, Szovjetunió 8, Román NK 7, Lengyel NK 7 pont.

A Kínai NK-ban futó futóromán kosárlabda válogatott csapat Tientsinben játszott és a város válogatottját 89:71 arányban legyőzte.

Vasárnap Petrozsényben lemaradt az „A”-csoportbeli labdarúgó mérkőzést játszó Energiá Petrozsényi Energiá Minerul vs Bacau Dinamo csapata látja vendégül.

TESTNEVELÉS ÉS SPORT

Az RNK IX. nemzetközi atlétikai bajnoksága

Szeptember 15—17. között rendezik meg ezúttal a fővárosban az RNK nemzetközi atlétikai bajnoki versenyt, amely minden eddigi hasonló rendezvényénél gazdagabb mézönyt állít majd rajthoz. A Szovjetuniót hatvan tagú, élvonalbeli versenyzőkből álló atlétacsapat képviseli, de ott lesznek a versenyen a népi demokratikus országok legjobb atlétái is. Franciaországból 12 atléta jön a versenyre, köztük a 206 cm-t ugró Fournier magasugró, Macquet gerelyvető, aki idén már 79 méteren felül dobott, a 15 és 17 méteren felüli eredményt elért Battista hármasugró, továbbá az Európabajnok 4x100 méteres váltó és mások. Belgium 4 női atléta mellett 2 férfi atlétát is küld, a Német Szövetségi Köztársaság pedig 8 legjobb atlétáját ne-

vezte, köztük a 80 méteres gátfutás világcusztartója, Centa Gastl. Olaszországot is egy olimpiai bajnok: Consolini diszkoszvető képviseli, de kivül még a súlydó Meconi (1641 cm.), valamint néhány kiváló rövidtávfutónő jön Bukarestbe. Izland 2, Luxemburgot 3 atléta képviseli majd, köztük Gerard Rasquin, aki 1954-ben megnyerte az RNK nemzetközi bajnokságán a 800 méteres síkfutást. Ausztria versenyzői közül a legismertebb Gruber, a marathoni futó, de néhány kiváló osztrák atléta is rajthoz áll a versenyen. Több ország részvevőinek névsora még nem teljes, annyi azonban bizonyos, hogy az RNK IX. nemzetközi atlétikai bajnoki viadalán több világcusztartó, olimpiai és Európabajnok áll rajthoz.

Fotóamatőrök figyelmébe

A Szakszervezetek Központi Tanácsa ezúttal újra megrendezi az országos turisztikai fényképvetsenyt és kiállítását. A verseny aradavórsz szakaszára a minimálisan 9x12 cm-es nagytársa fényképek az aradi turista irodában ez év december 15-ig adhatóak le.

Ugy a verseny városi szakaszá-

Közlemény

Az aradi „Iosif Ranghej” szerszámgépgyár igazgatósága felhívja a gyár által átvett telkek volt tulajdonosait, hogy tíz nap alatt jelentkezzenek a vállalat jogügyi osztályánál.

Fáradhatatlanok

szítmény előállítását ez egy új ipar bevezetését jelent országunkban. Négy hétig kísérleteztünk egy szövőgépen...

Cercel Ilie irányításával közönséges szövőszékekből alakították át a mai szövőgépeket, amelyek fából készültek és a legkülönbözőbb perzsaszőnyeg-mintákat gyártják.

A PERZSASZÖNYEGET szövő gépek és a zsanília szövőszékek mellett még más felszereléssel is rendelkeznek az osztály. Mint az egyik legfontosabbat, megemlíthetjük a zsanília villanyvillanólógót, amelyet Cercel Ilie technikusa tervezett, alkotott meg. Új technológiai folyamatot dolgozott ki a zsanília szövőszékre is, mert ettől függ a minta tökéletes kivitelezése. Legértékesebb újításai közé tartozik a különleges nyújtók alkalmazása.

Igy az egyszerű gépeken is alkalmazható a Dreher kötés, ami megfelel a szőnyeg csomózásának. Ezáltal eleget tehetnek az UCECOM jogos kérésének, hogy csak olyan szőnyegeket szőjenek, amely nem hull. Ezt megoldották és biztosították a 100 százalékos tartósságot. Itt említhetünk meg még egy újítást: (és egyúttal követjük a munkafolyamatokat) miután a zsanília az előre összeállított színrecept szerint megszőtték, egy közönséges varrógépből átalakított különleges varrógép alá helyezik, amely sűrű öltéssel varrja a zsaníliát. A zsanília egy csomószerű négy százból áll centiméterenként — a varrógép nyolc öltést varr centiméterenként. Így feszes, sokszorosan öltött a gép a gyapjuszálakat és olyan tartóssá teszi a szőnyeg, mintha kézzel csomózták volna azt. A különbség az, hogy kézzel csomózva havonta egy, vagy másfél négyzetméter szőnyeg készül, míg géppel havonta 24 négyzetméter. A minta tökéletessége, a minőség és a tartósság viszont megfelel a kézzel csomóztott szőnyegnek, miniatúráknak, minőségének és tartósságának.

A varrógép alól „kés alá” kerül a zsanília. Feladja és levasalja, majd a szövőgéphez jut.

— Azt dolgoztuk fel, amit a gyárak összeszoptak — mondja Koch Olga, a kézi szövőde vezetője.

Tavaly márciusban utasítás érkezett a műhelybe: a vezetősegéd utasította, hogy megszűnjen a kézi szövőde. Koch Olga úgy érezte, hogy nem tud beengedni. Hiszen annyit küzdöttek itt, hogy valamire vigyék, s minden hibába volt?

— Mit tegyünk? — Ezen töprengtek sokáig.

Egy nap azután eldöntötték: — Perzsaszőnyeget fogunk szőni.

NEMOKARA NAGYSZEBEN. BE repítette a vonat Koch Olgd. Cercel Ilie és a Varga Katalin kisipari termelőszövetkezet más képviselőit. Tapasztalatcserére indultak, de munkájukban alkalmazhatatlan tapasztalatokkal tértek vissza.

Nálunk kézi szövőgépek vannak csupán. Nagyszebenben pedig a gépesített szövőszékvést ismerjük meg. Magunk kellett kidolgoznunk minden munkafolyamatot. Töretlen volt elhatározásunk: nem engedjük feloszlanni az osztályt. Ugy dolgozunk, hogy szükség legyen ránk — mondotta Koch Olga.

Cercel Ilie megkezdte a kísérletezéseket. Hetekig önkéntes munkával vett részt az új osztály kiállításán.

Tengerinyi akaratból volt ezekben az emberekben. Még most, egy év elteltével is, bennük izzik az akkori tettőgy, az akkori győzelmi akarás parazsa. Még most is ugyanazzal a lendülettel küzdenek tovább. Ugy éreztem akkor, amint alig győzttem jegyezni Koch Olga és Cercel Ilie között ült, hogy nehéz lesz mindazt, amit mondtak úgy visszaadni, ahogyan ők mondták. S valóban. Szemük csillogásából ma már büszkeséget olvashatunk ki és azt a szilárd elhatározást, hogy tökéletesítsék a perzsaszőnyeget. Lelkes emberekkel mindig jó találkozni, de nehéz nyomatott sorokban tökéletesen megőrzött szavakat.

— Ugyanebben a szobában beszélgettünk több, mint egy éve — először hivatalosan — arról a tervünkről, hogy olyan terméket készítsünk, amit az országban eddig még nem gyártottak, — idézi a kezdetben történt eseményeket Cercel Ilie, az osztály technikus, majd így folytatja:

— Tudtuk, ha sikerül az új ké-

Dronca Maria és Schreiner Ella keze alá, akik dillandóan páros-
versenyt vívunk egymással. A fiatal
Tüser Anna nemcsak a szőnyeg-
szövőszékekben kiadja, hanem a zsanília
szövőst is ügyesen el-
végzi. Posta Jolánt nemrég szakképesítették és máris kiadja
minőségű munkát végez. Munteanu
Gizela és Varga Etelka a zsanília
feladatokban tündették ki magukat.

MINDANNYIAN SZERETETTEL végzik munkájukat. Ez nem
pusztán megállapítás, mert még
Zsuzsa néni, csévéző is —, aki
bizony már sokat látott és sokfelé
járt — szeretettel beszél munkájukról.

— Nem is túrnék meg közöttünk
azt, aki nem szeret dolgozni. Nálunk
soha sincs veszekedés, hangos szó, sok terefe. Itt mindenki
fegyelmel, figyelmesen dolgozik. Nem is lehet másként.
Szépeknek kell lenniük azoknak a szőnyegeknek...

...Mindegyik szövőde szinte kiváncsian hajol a szőtes fölé. Velejük nyomán nyílnak ott a viták, kelnek életre a különféle, szebbnél-szebb minták. Tavaly augusztus 23. tiszteletére például hűvözteti motívumokból összeállított mintájú szőnyeget készítettek. Azután eredeti bocharai és leszgisztáni mintát szőtték. Az első ez év május elsejére készült el. Piro, sötétlila és fehér alapszínek-
ből készült a bocharai perzsa, a leszgisztáni pedig vagy nyolc színű. Azután a schirwan motívumok feldolgozása következett. Ezenkívül Cercel Ilie egyéni kezdeményezésére ötvenfajta motívumokat is dolgoztak fel...

Mindig újabb és újabb tervek merülnek fel. Olyan minőséget szeretnének elérni, hogy védjegyet vászthassanak termékeiknek és határkonk tul is ismertté tegyék a román perzst. Terük: minél szebben és korszerűbben felszerelni a Petőfi utcában kapott helyiségekben a kisipari termelőszövetkezetben belüli „szőnyeggyárat”, ahol csaknem háromszor annyi perzst szőhetnek, mint a jelenlegi körülmények között.

Gáti Magda

Rádióműsorok

Vasárnap, szeptember 9.

BUKAREST I. 7.15: A Scintia vezércikke. 7.30: Román könnyűzene. 9.30: Könnyűzene. 10.45: Közlemények és zene. 10.50: Muzsikával minden jobban megy. 11.20: Szerelmi dalok. 11.50: Közkeletű operaszínek. 12.15: Déli hangverseny. 13: Rádiójáték. 13.10: Akkordeonszámok. 13.15: Moszkva beszél! 14: Román népi muzsika. 14.35: Kívánság hangverseny. 15.41: A drezdai filharmonikus zenekar műsorából. 16: Bolgár zenei hét. 16.30: Falvak üsége. 17.15: Dalok. 17.45: Zene. 19.30: Rádiószínház. 21.18: Román népi táncok. 21.30: Rádiómagazin. 22.15: Táncczene. 22.30: Sport hírek. 22.45: Enekhangverseny. 23: Hírek. 23.10: Táncczene.

BUKAREST II. 7: Reggeli hangverseny. 8.20: Bolgár zenei hét. 8.40: Könnyűzene. 9: Szimfonikus táncok. 9.30: Enekhangverseny. 10: Politikai jegyzetek. 10.15: Fúvósze-

ne. 10.50: Dunajevszkij: Szabad szél című operettje. 12.45: Román népi táncok. 13: Esztrád-hangverseny. 14.20: Chopin-keringők. 14.30: Esztrád-hangverseny. 15.30: Hírek. 16: Népszerű szimfonikus hangverseny. 17: Közlemények és zene. 17.15: Román népi muzsika. 17.45: Meglepetés hangverseny. 19: Könnyűzene. 19.30: Esztrád-hangverseny. 21: Táncczene. 22: Hírek, sport hírek. 23: Beethoven-hangverseny. 23.55: Táncczene.

BUDAPEST (KOSSUTH). 9: Zene és fejtörő. 10: Puskin: Tatjana levele Anyeginhez. 10.20: Ismerkedés a Kossuth-rádióban. 11.30: Világjáró mikrofon. 13.30: Rádiólexikon. 14.15: Szimfonikus hangverseny. Vezényel: Vladi Szimeonov és Vaszil Sztefanov. 16.21: 325.000 frank. Rádiójáték: Waillard regényéből. 18.25: Táncczene. 20.20: Jókai—Strauss: A cigánybáró. 22.30: Könnyűzene.

Folytatódik Németország Kommunista Pártja betiltása elleni tiltakozás Nyugatnémetországban

DUSSELDORF. (Agerpres). —

A nyugatnémet közvélemény továbbra is felháborodást fejez ki a kormány háborús terveivel szemben. Mint a Vorwärts című lap közli, Németország Szociál-demokrata Pártja weidenbergi szervezetének értekezletén Hans Will, a pártvezetési elnök, Németország Kommunista Pártjának betiltása ellen foglalt állást.

Összehasonlítva a Németországban ma lejárvó eseményeket az 1933-ban történtekkel, a következő figyelmeztető szavakat intézte a hallgatóság: „Ki biztosíthat bennünket arról, hogy a szövetségi kormány azon a vezetés melletti, amelyen halad, egykor nem ad-e ki rendeletet Németország Szociál-demokrata Pártja betiltására.

A németországi demokráta jogászok szövetsége tiltakozó táviratot intézett dr. Wintrich-hez, a karlsruhei alkotmánybírósnak első tanácsának elnökéhez Németország Kommunista Pártjának betiltásával kapcsolatban. A táviratban hangsúlyozta, hogy az Adenauer-kormány rendeltére hozott karlsruhei ítélet minden jogalapot nélkülöz.

A Ruhr-Mentu, Wanne-Eickel-bányák és üzemek falain feliratok jelent meg, amelyek figyelmeztetnek arra, hogy „Németország Kommunista Pártjának betiltásával újból közös sárokat készítenek elő”.

FRANKFURT. (Agerpres). — Mint a Frankfurter Allgemeine Zeitung című nyugatnémet lap közli,

Bajorország minisztertanácsa megbizta a belügyminisztert, vegye fel azonnal a kapcsolatot a többi nyugatnémet tartománnyal, hogy közös álláspontot foglaljanak el a kommunista párti közéleti tanácsosok helyzetével kapcsolatban. Biztos forrásból származó értesülés szerint októberben a nyugatnémet tartományok belügyminiszterei értekezletet tartanak, hogy határozatot hozzanak ebben a tekintetben.

Bennert, a Baden-Württemberg-i tartomány belügyminisztere sajtótudósítók előtt kijelentette, hogy senki sem akadályozhatja meg az NKP felállítását, hogy résztvegyenek az ebben a tartományban tartandó közeli választásokon, még akkor sem, ha azok magukat kommunistáknak vallják.

Mire világítanak rá a brit szakszervezetek kongresszusának munkálatai

BRIGHTON. (Agerpres). — A TASZSZ külföldi tudósítójától:

A brit szakszervezetek szeptember 7-én lezárult 88. kongresszusának munkálatai azt tükrözték, hogy az angol munkásszervezők fokozza harcát jogainak kivívásáért a világban fennmaradásáért.

Az egyre nagyobb drágaság és az ország gazdasági nehézségei nagy nyugtalanságot váltottak ki a dolgozók körében. Ez világos kifejezésre jutott a küldöttek felszólalásaiban és a kongresszus határozataiban. Jellemző, hogy a kormány gazdasági politikáját ellentét és bémegzőlő rendszerrel ellátott javaslatot — amelyet a kongresszus elfogadott — éppen az állami vállalatok munkásai és a kárpénzes nélküli dolgozók szakszervezetei terjesztették elő, amely a múltban a főbb politikai pártok közötti megállapodásnak a jövőjük iránti nyugtalanságát fejezte ki a termelési automatizálására vonatkozó határozati javaslat is. A kongresszuson felszólaló küldöttek hangsúlyozták, hogy a munkásság nem ellensége a technikai fejlődésnek, amely megkönnyíti munkájukat, de attól félnek, hogy a kapitalizmus feltételei között az anarchikus és természetellenes automatizálás teljes, vagy részleges munkanélküliséget idéz elő, amint az számos iparágban be is következett.

Noha a kongresszuson elfogadott határozati javaslat nem eléggé konkrét, mégis követeli a dolgozók megvédését a munkanélküliséggel szemben. A kongresszus munkálatain részt vett újságírók és megfigyelők megállapították, hogy a gazdasági kérdésekkel kapcsolatos kongresszusi határozatok elkerülhetetlenül hozzájárulnak majd a dolgozók harcának fokozásához, az életfeltételek megjavításához, az életszínvonal emeléséhez. E tekintetben — mint az angol megfigyelők többsége megállapítja — a szakszervezetek 88. kongresszusa jelentős előrelépést képez az előző évi kongresszusokhoz képest.

Bizonyos haladás észlelhető abban is, ahogyan a szakszervezetekbe tömörült angol dolgozók viselkednek a

nemzetközi kérdések iránt. Nem véletlen az, hogy a kongresszuson élénk vita fejlődött ki a nemzetközi szakszervezeti egység megteremtése és a szovjet szakszervezetekkel való kapcsolat létrehozása érdekében.

Szembeállítva a Németországban és a brit szakszervezetek kongresszusai főtanácsának tagjai foglaltak állást. A kongresszus vezetője jobbszárnyának álláspontja folytán és a nagy szakszervezetek blokkja szavazatának következtében, elutasították az ezzel kapcsolatos határozati javaslatot. Ennek ellenére számos kongresszusi küldött és az egyes iparágak szakszervezeteinek vezetői kifejezték azt a forró óhajukat, hogy végeskadjon a „hidegháborúnak”, a nemzetközi szakszervezeti mozgásban és hogy teremtsék meg a szoros baráti kapcsolatokat a Szovjetunió és a népi demokrátiák országok szakszervezeteivel.

Az angol szakszervezeti tömegeknek a béke fenntartására és megszüntetésére irányuló óhajai kifejezésre jutott számos határozati javaslatban.

Genfben új egyezményt írtak alá a rabszolgaság megszüntetésére

GENF. (Agerpres). — A TASZSZ jelenteti:

Szeptember 7-én Genfben, a Nemzetek Palotájában újabb egyezményt írtak alá a rabszolgaság, a rabszolgaszolgálat és a rabszolgaságok hasonló intézmények és szokások megszüntetésére is vonatkozóan.

Az új egyezmény értelmében valamennyi aláíró állam kötelezi magát, hogy fokozatosan, minél rövidebb időn belül megszünteti a rabszolgasághoz hasonló intézményeket és szokásokat, ahol ilyenek vannak, mint például a jobbágyság, a kényszer-munka, a nők kényszerű férjhezadása, stb.

Az egyezmény közönséges büntetőlelménynek minősíti a rabszolgaságnak más országba való szállítást, vagy az ebben való bűnrészeséget, a rabszolgaság-kereskedelmet és bármely személynak rabszolgává, vagy fél rabszolgává való tételét.

rábítottól eltérően, nemcsak a rabszolgaságra és a rabszolga-kereskedelemlre, hanem a rabszolgasághoz hasonló intézmények és szokások megszüntetésére is vonatkozik.

Az új egyezmény értelmében valamennyi aláíró állam kötelezi magát, hogy fokozatosan, minél rövidebb időn belül megszünteti a rabszolgasághoz hasonló intézményeket és szokásokat, ahol ilyenek vannak, mint például a jobbágyság, a kényszer-munka, a nők kényszerű férjhezadása, stb.

Az egyezmény közönséges büntetőlelménynek minősíti a rabszolgaságnak más országba való szállítást, vagy az ebben való bűnrészeséget, a rabszolgaság-kereskedelmet és bármely személynak rabszolgává, vagy fél rabszolgává való tételét.

Német kormányküldöttség érkezett Prágába

PRAGA. (Agerpres).

A Német Demokratikus Köztársaság kormányának képviselőiben Otto Grotewohl miniszterelnök vezetésével szeptember 7-én küldöttség érkezett Prágába.

Az NDK és Csehszlovákia állami zászlóval díszített központi pályaudvaron a küldöttség fogadására megjelentek: W. Siroky, csehszlovák miniszterelnök, A. Novotny, a Csehszlovák Kommunista Párt KB első titkára, Z. Fierlinger, a nemzetgyűlés elnöke, több közéleti személyiség, a diplomáciai testület tagjai és a dolgozók küldöttei.

W. Siroky és O. Grotewohl beszédet mondott.

—O—

Szukarno Jugoszláviába látogat

BELGRAD. (Agerpres.) A TANJUG jelenteti:

Szeptember 7-én hivatalosan közölték, hogy Tito elnök meghívása alapján szeptember 12-én hat napos látogatásra Jugoszláviába érkezik Szukarno, Indonézia elnöke.

—O—

Guy Mollet Algériába utazott

PARIZS. (Agerpres.)

Mint a Reuter hírgyűjteménye jelenti, Guy Mollet francia miniszterelnök szeptember 7-én Algériába utazott, hogy Lacoste-t, Franciaország algériai helytartójával megvitassa az ottani helyzetet. A Reuter hírgyűjtemény párizsi tudósítójának értesítése szerint a francia kormány újabb politikai statummal akarja rendezni a jelenleg francia területként kezelt Algéria kérdését.

—O—

A Ciocarlie együttes folytatja vendégszereplését a Kínai NK-ban

CSUNGKING. (Agerpres.) Az UJ Kína jelenti:

A Ciocarlie román dal- és tánc-együttes szeptember 7-én Csungkingból Nankingba utazott. A román művészek Csungkingban négy előadást tartottak, amelyeket több mint huszezer néző tekintett meg.

—O—

Ma filmszínházainkban

Dózsa György szeptember 10-ig: GABOR DIÁK. Előadások: 3.30, 5.30, 7.30, és 9.30 órakor. Nicolae Balcescu: szeptember 9-ig: GABOR DIÁK. Előadások: 3.30, 5.30 és 7.30 órakor. Herbák János: szeptember 9-ig: SÖTET FOLYÓ. I. L. Caragiale: szeptember 9-ig: TOLEDO! SZERELMESEK. Ifjúsági: szeptember 9-ig: MA ESTE MINDEN VEGETER. Solidaritatea (Gáj): szeptember 9-ig: ISMERETLEN NŐ A TAXIBAN. Maxim Gorkij (Mikela): szeptember 9-ig: ALI BABA ES A NEGYVEN RABLO. December 30: szeptember 9-ig: SZITAKOTO. Ilie Pintilie (Gradiste) CFR: szeptember 9-ig: BEL AMI.

A Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének törvényerejű rendelete

a nemzetközi Sztálin-békedíjnak „A népek közötti béke megerősítéséért” nemzetközi Lenin-díjra való változtatásáról

1. — Figyelembe véve a nemzetközi Sztálin-békedíj bizottság óhaját, a nemzetközi Sztálin-békedíj nevét „A népek közötti béke megerősítéséért” nemzetközi Lenin-díjra változtatjuk.

2. — A nemzetközi Lenin-díjjal kitüntetett személyek a következőket kapják:

a) a nemzetközi Lenin-díj diplomáját;

b) aranyérmét, V. I. Lenin arc-képevel;

c) 100.000 rubeles pénzjutalmat.

3. — Jelen törvényerejű rendelet 2. szakaszának a) és b) pontja vonatkozik azokra a személyekre is, akiket 1950 és 1955 között tüntettek ki „A népek közötti béke megerősítéséért” nemzetközi díjjal.

4. — A nemzetközi Lenin-díj bizottság évente tíz személyt tüntet ki „A népek közötti béke megerősítéséért” nemzetközi Lenin-díjjal.

5. — „A népek közötti béke megerősítéséért” nemzetközi Lenin-díj jelölésének javaslatára és a díj kiosztására vonatkozó szabályokat a nemzetközi Lenin-díj bizottság dolgozza ki és teszi közzé.

K. VOROSILOV,

a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének elnöke

A. GORKIN,

a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének titkára

Moszkva, Kreml, 1956. szeptember 6.

Az SZKP Központi Bizottságától és a Szovjetunió Minisztertanácsától

MOSZKVA. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Az SZKP Központi Bizottsága és a Szovjetunió Minisztertanácsa megvizsgálta a szovjet állam és a Szovjetunió Kommunista Pártja nagy megalapítójáról elnevezett „Vlagyimir Iljics Lenin” díj újbóli bevezetésének kérdését a legkiemelkedőbb tudományos és technikai művek jutalmazása céljából, és Lenin-díj létesítését a közvélemény által legjobban értékelt kiemelkedő irodalmi és művészeti alkotások jutalmazására.

Ma, amikor a szovjet nép, a Szovjetunió Kommunista Pártjának vezetésével, nagy vonalakban befejezte a szocializmus felépítését és a szocializmusban a kommunizmusba való fokozatos átérés feladatait teljesíti, rendkívül nagy jelentőségű a szovjet társadalom termelői erőinek minden eszközzel való fejlesztése, az új technika bevezetése és ennek alapján az anyagi és kulturális javak bővítésének elérése. E feladat megoldásához mind nagyobb és nagyobb feladatot hárul az állandó technikai haladásra, a tudomány és a kultúra fejlesztésére.

A szovjet kormány a legkiemelkedőbb tudományos, technikai, mezőgazdasági, orvostudományi és társadalomtudományi munkák jutalmazására már 1925-ben megalapította a „V. I. Lenin”-díjat. A következő években a „V. I. Lenin”-díjjal. 1935 óta azonban nem osztották ki többé a Lenin-díjakat.

Az SZKP Központi Bizottsága és a Szovjetunió Minisztertanácsa, figyelembe véve a legkiemelkedőbb tudományos, műszaki, termelési, irodalmi és művészeti alkotások ösztönzésének pozitív jelentőségét, elhatározza, hogy újra bevezeti a „Vlagyimir Iljics Lenin”-díjat. A Lenin-díjat a legkiemelkedőbb tudományos, művel-

iséti és építészeti munkákért osztják ki: újításokért, gépépítésért és a népgazdaságban meghonosított új anyagokért; a termelési módszerek tökéletesítéséért. Lenin-díj létesült a közvélemény által legjobban értékelt, kiemelkedő irodalmi és művészeti alkotások jutalmazására.

50 díj létesült, egyenként 75.000 rubel értékben a következőképpen:

12 díj a fizikai tudományok, a mechanikai-matematikai tudományok, a műszaki tudományok, a vegyészet tudományok, a geológiai-földrajztudományok, a biológiai tudományok, a mezőgazdasági tudományok, az orvostudományok, a katonai tudományok és a társadalomtudományok számára.

30 díj az építkezés, a találmányok a gépgyártás, a népgazdaságban meghonosított új anyagok és a következő ágakban végzett termelési módszer-tökéletesítések számára: gépgyártás, készletgyártás, fémipar, hasznos fémek felkutatása és kibányászása, vegyészet és vegyészeti technológia, energetika, elektrotechnika és automatizálás, műipészeti építkezések, közlekedés és távközlés, mezőgazdaság, könnyű- és élelmiszeripar, valamint orvostudomány.

8 díj a közvélemény által legjobban értékelt, nagy művészi értékű irodalmi, képzőművészeti, zeneművészeti, valamint a legkiemelkedőbb színházi és filmművészet számára.

A díjakat minden esztendőben V. I. Lenin születésnapján osztják ki.

A Szovjetunió Minisztertanácsa mellett bizottság létesült a tudományos és technikai Lenin-díjak kiosztására; ugyancsak a Minisztertanács mellett bizottság létesült az irodalmi és művészeti Lenin-díjak kiosztására. Ezek a bizottságok vizsgálják meg a díjazásra javasolt műveket és javaslatot a díjak kiosztására a legkiemelkedőbbeket.

AHÉT Bimagozó nemzetközi események

Változatlanul a Szezi-csatorna kérdésével kapcsolatos távirati jelentések foglalkoznak a helyi lapok hasábjain. Rádiónk, a hírközlésre szánt idő legnagyobb részét a Szezi-csatorna államosítása körüli viták ismertetésének szentelik.

Elmondhatjuk, hogy a kibontakozás iránti érdeklődés nem hogy csökkent volna az utóbbi hetek folyamán, hanem egyenesen fokozódott városunkban csak úgy, mint az egész világon. Megállapíthatjuk azonban, a nézetek meggyengének abban, hogy a további tárgyalások lehetségesek és egyre erősebbé válik a meggyőződés, mely szerint a közhatalmat nyomásának súlya alatt azok a nyugati körök, amelyek állásfoglalásukban a Szezi-csatorna Társaság részvételét iránnyitnak, végül is kénytelenek lesznek lemondani az erőszakkal való fenyegetéséről.

Ma még szíves-szerű hallgatásba burkolóznak

a kairói megbeszélések

fejleményeivel kapcsolatban a felek, de a kiszivárgott hírek szerint az eddigi tárgyalásoknak Nasser elnök és az úgynevezett „ötös bizottság” tagjai között, csupán tájékoztatósi jellegű volt.

Nyilvánvaló azonban, hogy sem az ötös bizottságnak, sem Nassernek nem kellett olyan javaslatokról halatania, amelyeket előzőleg nem ismeretek. Ezek a javaslatok ismeretek. Az egyik, Dulles terve, amely szerint a csatorna ügykezelését nemzetközi

szeró venné a kezébe. Ezt a tervet Nasser elutasította. Ezzel szemben Nasser javasolta, hogy az 1888. évi konstantinápolyi szerződést vizsgálják felül, ismerjék el Egyiptom ügykezelési jogát a csatorna-társaságban. Egyiptom hajlandó valamennyi nemzet jogát elismerni a csatornán való szabad közlekedés tekintetében, elfogadja egy nemzetközi tanácsadó testület létesítését, az Egyesült Nemzetek Szervezetének közreműködésével.

Mint előrelátható volt, az ötös bizottság feladata csupán a Dulles-féle terv továbbítása volt, s így a megbeszélések Kairóban megakadtak, lévén, hogy az ötös bizottságnak újabb utasításokat kell kérnie.

Kairói beavatott körökre hivatkozva, sajtótudósítók tudni vélik, hogy Handerson, a bizottság amerikai tagja kormánya megbízásából átírdaltó javaslatot terjeszt elő. Eszerint a csatorna nemzetközi ellenőrzését az Egyesült Nemzetek Szervezete gyakorolná.

Annyi bizonyos, hogy az Egyesült Államok, amely eleinte ellenzte az úgynevezett Egyesült Nemzetek Szervezetéhez való utalást, ma már nem zárkózik el ettől a lehetőségtől. Általában, az angol-francia katonai fenyegetések olyan erős ellenhatást váltottak ki világszerte, hogy az Egyesült Államok jónak látja kiszállni abból a vonatból, amelyet az angol és francia kormányok fél nélkül akar-nak vezetni a katasztrófa felé. Nem kiábrándított Eisenhower ilyen vonatra,

különösen a közelgő választások előtt.

Dulles egyébként pénteken tárgyalt az angol és francia nagykövetekkel. A megbeszélésekről nem adtak ki közleményt, de washingtoni politikai körök nem kételkednek benne: a Szezi-kérdés került színpadra. Lapjelentések szerint ezúttal is a francia nagykövet volt a legharciasabb és kijelentette, hogy Franciaország nem hajlandó katonai lépéseket tenni Egyiptom ellen. Dulles az úgynevezett Egyesült Nemzetek Szervezete elé való utalást vetette fel, Anglia pedig mindinkább hajlik az amerikai ajánlat támogatására.

A legújabb francia lapok, többek között a Le Monde, azt írják, hogy az Egyesült Államok és Anglia a Szezi-csatorna kérdésének az Egyesült Nemzetek Szervezete elé való terjesztését helyezi előtérbe. „Franciaország ezt nem kívánta, — írja a Le Monde —, de Anglia nélkül nem cselekedhetünk semmit. Angliát pedig belpolitikai megfontolásból késztetik a mérsékeltbb állásfoglalásra”.

Eden miniszterelnök arra számítva, hogy a kairói megbeszélések szerdái mindenképpen véget érnek, szerdára összehívta az alsóházat. Az ülés napirendjén a Szezi-csatorna kérdése szerepel és a kormány szónoka Eden miniszterelnök lesz, az ellenzék nevében pedig Gaiskill beszél. Hogy mit határoz az angol parlament, azt természetesen nehéz lenne megjósolni. Idézzük azonban a Manchester Guardian cikkét mely szerint az

egész nemzet elítéli a kormányt, ha az Egyesült Nemzetek Szervezetének megkérdése nélkül háborút indítana. Hasonló hangot üt meg a Daily Herald pénteki számban megjelent hirmagyarázat is.

Világos tehát, hogy az angol közvélemény nem adná beleegyezését valamilyen háborús kalandhoz. Jogosan állapítja meg az Al-Gumhuria című egyiptomi lap, hogy a nyugati hatalmaknak minden propagandájuk ellenére sem sikerült maguk mellé állítani a világközvéleményt az erőszak alkalmazását illetően.

Nem sikerült ez a francia szocialistáknak sem, akik — mint kiderült — a Szezi-csatorna Társaság részvételét képviselik a világ közvéleménye előtt. Ezt a mindenképpen elítélendő munkásságot magatartást leplezi le

a Právda cikke

„Kinek az érdekeit képviselik a francia szocialisták?” veti fel a kérdést a Právda szemleírója. A cikk-író rámutat arra, hogy a kormányon lévő francia szocialisták egész sor olyan intézkedést fogantatottak, amelyek nem a békét, hanem a háborút szolgálják. Jóllehet, a Populaire de Paris, a Francia Szocialista Párt lapja azt állítja, hogy a Szezi-csatorna a béke érdekében el kell venni Egyiptomtól, a francia munkások megleknek más a véleményük. A francia munkásszolgálynak az a rétege, amely a szocialistákra adta szavazatát, joggal veti fel a kérdést: Hogyan állunk a szocialisták meghirdetett programjának azzal a pontjával, amely az ipar államosítását tűzi ki célul? A francia tömegek a francia kormány magatartását más ország belügyébe való beavatkozásnak tekintik.

Nem tulságosan merész következtet-

etés ezek után, ha azt mondjuk, hogy a francia szocialista vezetők nem minden egyéni érdek híján állnak a Szezi-csatorna Társaság reakciós részvényesei mellé.

Összefoglalva a Szezi-kérdés körüli helyzetet a heti taglaldás, a legutóbbi jelentésekre hivatkozva lezsongezhetjük, hogy az újabb tárgyalások megindulásának lehetősége mindinkább előtérbe kerül. Azt az egyiptomi tervet, hogy negyvenöt állam részvételével folytassák a további tárgyalásokat, leginkább Etiópia, Irán és Svédország képviselői tartják megvalósíthatónak, de a látszat azt mutatja, hogy Amerika is közelebb áll a békés megegyezés gondolatához. Mindenesetre a legvalószínűbb, hogy a tárgyalások jónala nem szakad meg az ötös bizottságnak Kairóból való eltávozása után sem.

Rövid londoni hír számolt be a hét végén arról, hogy a nyugatnémet kormány utasítására

az új Wehrmacht kötelékébe volt SS tiszteket vesznek fel

Az angol hirmagyarázó ezt az intézkedést a Wehrmacht talpraállításának nehézségeivel magyarázza. Mi is úgy véli, hogy a becsületes németek közül nehéz tiszteket toborozni egy új katasztrófát előkészítő hadsereg számára.

Nem kétséges, hogy ez így is van. Am tudott tény, hogy az SS-tisztek nem részesültek visszautasításban a Wehrmacht részéről, külön kormányutastítás nélkül sem. Vajon miért kellett most nyilvánosságra hozni azt, amit minden nyitottszemű ember amúgy is látott?

Ez a közlemény azonban akkor

látott napvilágot, amikor a közvélemény egyre fokozódó felháborodással bélyegzi meg a bonni kormány sugalmazta karlsruhei ítéletét, mely Németország Kommunista Pártjának betiltását rendelte el. Felmerül a kérdés, vajon Adenauer ezekkel a reakciós cselekedetekkel akarja aldatni a német népet az emlékiratot, amelyet a német kérés ügyében a hét utolsó napjaiban a Szovjetunióhoz intézett? Haas, a Szövetségi Köztársaság moszkvai nagykövete továbbította az emlékiratot, amely a szovjet kormányt a német kérdés rendezésének megbeszélésére hívja fel.

Vajon most, amikor egy-két hét választ el a nürnbergi ítélet füzedik évfordulójától, kibén ne elevednének fel a sötét gázetteknék emlékei, amelyek SS tisztek rendelték el és hajtották végre, miután előzőleg megpróbálták elaltatni a német nép lelkiismeretét, a kommunista párt ellhangjaitásával?

Az ilyen emlékek felidézése és a bonni kormány jelenlegi cselekedetei nem bizonyulnak jó kísérőül az emlékirat számára. A Szovjetunió sohasem utasította el a tárgyalások módját, ellenkezőleg, azt mindig is javasolta. A Német Szövetségi Köztársaság kormányától függ, lemond-e azokról a demokrácia, béke, emberiségellenes cselekedetekről, amelyekkel száznégyezer akadémusza Németország egyesítésének megvalósulását.

Nem a Szovjetunió múlt térd, ha mindaddig nem teljesítheti az egész német nép vágyát, hogy hazáját egy békés demokrátiás államban egyesítse.

Nem vitás, a német nép fokozza harcát, hogy Adenauer kormányát olyan politikára kényszerítse, amely nem gátat, hanem eszközt képez minden becsületes német törekvéseinek megvalósulásában.

Bakács Béla